

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2018. évi január hó 11. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t :

Az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt a vádlott ellen indított büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 2017. év február hó 21. napján kelt 16.B.106/2016/16. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott élet- és testi épség elleni cselekményét testi sértés bűntettének [Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés I. fordulata] minősíti.

A büntetését 2 (kettő) év 6 (hat) hónapra enyhíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 322.000,- (háromszázhuszonkettőezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Budapest Környéki Törvényszék a 2017. év február hó 21. napján kihirdetett 16.B.106/2016/16. számú ítéletében bűnösnek mondta ki a vádlottat emberölés bűntettének kísérletében [Btk. 160. § (1) bekezdés], magánlaksértés bűntettében [Btk. 221. § (2) bekezdés, c./ pont] és kiskorú veszélyeztetésének bűntettében [Btk. 208. § (1) bekezdés], amiért őt - halmazati büntetésül - 6 év, börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte. Megállapította, hogy a vádlott szabadságvesztés büntetéséből legkorábban annak kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A bíróság a vádlott által előzetes fogva tartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította, továbbá rendelkezett az eljárás során lefoglalt tárgyak további jogi sorsáról és a bűnösnek kimondott vádlottat kötelezte a bűnügyi költség viselésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és a védő enyhítésért jelentettek be fellebbezést, míg az ügyész az ítéletet a kihirdetését követően nyomban tudomásul vette.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyész a 2017. év május hó 8. napján kelt BF.7/2017/3. számú átiratában kifejtette, hogy a védelmi fellebbezéseket nem tartja alaposnak. Az elsőfokú bíróság mérlegeléssel állapította meg a tényállást, amely minden tekintetben megalapozott. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezéseket tanácsulésen bírálja el, mert annak a Be. 360. § (4)

bekezdésében meghatározott feltételei fennállnak. A fellebbviteli főügyész arra az álláspontra helyezkedett, hogy a tényállás mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hibáktól és hiányosságoktól. Mindezek alapján a Be. 351. § (1) bekezdése alapján a tényállás a másodfokú eljárásban is irányadó, és értelemszerűen felülbírálatra alkalmas. Az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, az ügyben releváns valamennyi bizonyítási eszközt beszerezte, azokat egyenként és összességükben is megvizsgálta, majd értékelésükkel helyesen és megalapozottan rögzítette a tényállást, melynek megállapítása során figyelemmel volt a vádlott tagadására, illetve többirányú védekezésére is. Az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat betartotta, és helyesen vont következtetést a vádlott bűnösségére. A büntetés kiszabása körében maradéktalanul felsorolta a vádlott javára szóló enyhítő és a terhére értékelendő súlyosító körülményeket, és ezek alapján megfelelő mértékű büntetést alkalmazott a vádlottal szemben.

A fentiekre figyelemmel a Fővárosi Fellebbviteli Főügyész az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált a Be. 348. § (1) bekezdésében írtak alapján.

A másodfokú eljárásban a vádlott és a védője mindvégig eljárási hibára hivatkoztak. Ennek lényege szerint sem a nyomozás, sem pedig a tárgyalás során nem biztosították a vádlottnak az anyanyelv használatának jogát, annak ellenére, hogy azt a Be. 9. §-a alapelvei szinten rögzíti. A másodfokú bíróság ebből a szempontból is áttekintette az eljárás adatait, és a rendelkezésre álló iratok tartalma alapján megállapította, hogy a védelem eljárásjogi kifogásai nem foghatnak helyt, azok nem alaposak.

A nyomozati iratok III. kötetének 627-639. oldalain található A gyanúsított első kihallgatásáról készült jegyzőkönyv. Ebből megállapítható, hogy a nyomozóhatóság tagja tájékoztatta a vádlottat az anyanyelv használatáról, aki azt megértette, és nyilatkozatát saját aláírásával hitelesítette. Személyi adatainak felvétele során az általa beszélt nyelvként - a román mellett - a magyart jelölte meg. Érdemi gyanúsította kihallgatásának kezdetén úgy nyilatkozott, hogy a magyar nyelvet jól érti, bár román az anyanyelve, de 10 éve Magyarországon él, így mindent megért magyarul, olvas is, csak az írás megy nehezen. Az előadó azon konkrét kérdésére, hogy tolmács részvételére igényt tart-e, határozott nemmel válaszolt, amit azzal egészített ki, hogy mindent ért.

A Budapest Környéki Törvényszék első tárgyalásán (13. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv első oldala) a tanács elnökének kérdésére a vádlott úgy nyilatkozott, hogy a magyar nyelvet érti, és tolmácsot nem kér.

A fentiekből megállapítható, hogy a vádlottnak nyelvi nehézségei nem merültek fel az eljárás során, ugyanakkor ennek ellenére mind a nyomozóhatóság, mind pedig az elsőfokú bíróság kiiktatta a tolmács alkalmazásának jogára, amelyre mindannyiszor nemmel válaszolt. Ilyen körülmények között a másodfokú bíróság előtt sem foghatott helyt az a védelmi érvelés, amely szerint a vádlott a magyar nyelv ismeretének hiányosságai miatt nem pontosan fogalmazott, és emiatt a jogai csorbát szenvedtek.

Ugyancsak eljárási hibaként jelölte meg a védelem, hogy a külföldi állampolgárságú vádlott hazája szerinti nagykövetségének, illetve konzulátusának jelenlétét nem tette lehetővé az elsőfokú bíróság.

Az erre vonatkozó iratok tanúsága szerint az elsőfokú bíróság e körben sem sértett eljárási szabályt, mert a Budapest Környéki Törvényszék bírósági iratai között 10. alszám alatt fellelhető az a

tanácselnöki utasítás, amelyben szerepel Magyarország Romániai Nagykövetsége értesítésének kötelezettsége. Természetesen rendelkezésre áll az iratok között lefűzve a Román Nagykövetség szabályszerű értesítését igazoló vétív is.

Mindezekből tehát megállapította a másodfokú bíróság, hogy a nagykövetséget szabályszerűen értesítette a törvényszék, azonban képviselője a tárgyaláson nem jelent meg, jóllehet ez csak joga és lehetősége, nem pedig kötelessége volt.

Megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy az állandóan követett bírói gyakorlat szerint a vádlott hazája szerinti nagykövetség, vagy konzulátus értesítésének elmaradása ugyan eljárási szabálysértés, az azonban csak relatív hiba, és korántsem jár az elsőfokú ítélet feltétlen hatályon kívül helyezésével.

A másodfokú bíróság ezért megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok megtartásával nagyobb részt megalapozott tényállást állapított meg. A bíróság a tényállás felderítésére irányuló kötelezettségének ugyanis legnagyobb részt eleget tett, az ügyben releváns valamennyi bizonyítékot beszerezte, azokat egyenként és összességükben is értékelte, egybevetette, és ennek eredményeként meggyőzően és logikus indokolással vetette el a vádlott védekezését. Az elsőfokú bíróság az eljárási törvényben előírt figyelmeztetési és más kötelezettségeinek is maradéktalanul eleget tett, a tanúkat széleskörűen nyilatkoztatta, korábbi vallomásaikban fellelhető ellentéteket is tisztázta, feloldotta. Az egyes vallomások közötti logikai kapcsolódási hiányokat megalapozottan kiküszöbölte és feltárta, így az alapvetően megalapozott tényállásból okszerűen és helyesen vont következtetést a vádlott bűnösségére.

A másodfokú bíróság a törvényszék ítéletének a felülbírálata során ugyanakkor tanácsulésre, majd nyilvános ülésre kitűzött ügyben a Be. 363. § (2) bekezdés b) pontja értelmében tárgyalásra tért át, mert az elsőfokú ítélet következő hiányosságainak kiküszöbölése érdekében bizonyítás felvételét találta szükségesnek.

Az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 351. § (2) bekezdés c./ és d./ pontjai értelmében részben megalapozatlan, mert a törvényszék által megállapított tényállás egyrészt ellentétes az iratok tartalmával, másrészt az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett. A megalapozatlanság azonban nem olyan mértékű, amely az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését vonta volna maga után, ezért a másodfokú bíróság bizonyítást vett fel a megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében.

A másodfokú bíróság nyilvános tárgyalásán a vádlott nyilatkozott az elsőfokú ítélet kihirdetését követően a személyi körülményeiben bekövetkezett változásokról. Ezek szerint időközben diabetes betegsége alakult ki, és többféle allergiát is diagnosztizáltak nála. Így fű, fehér liszt, répa és trópusi gyümölcs allergiája van, amely betegségekről orvosi dokumentációt mutatott fel. Fentiekén túlmenően vagyona képezi egy Renault személygépkocsi, amelynek forgalmi értéke mintegy 250-300.000.- Ft.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet személyi részét (2. oldal II. pont) a fenti tényekkel egészíti ki.

A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság jóllehet határozottan állást foglalt a bűncselekmény elkövetésének eszközéről, azonban a tárgyalási jegyzőkönyvek semmiféle adatot nem tartalmaznak arra vonatkozóan, hogy a törvényszék a szóba jöhető két baltát egyáltalán megkísérelte-e beazonosítani. A törvényszék az ítélete történeti tényállásában - 3. oldal 5. bekezdés - tényszerűen rögzítette, hogy a vádlott a sértettet egy 57 cm hosszú fémnyelű, 9 cm élhosszúságú

baltával bántalmazta. Ugyanakkor a lefoglalt bűnjelek között - a nyomozati iratok III. kötetének 579. oldalán fellelhető bűnjeljegyzék tanúsága szerint - a vádlottól lefoglaltak egy fanyelű baltát is.

Az elsőfokú eljárás során mind a vádlott, mind a sértett egyértelműen nyilatkoztak a bántalmazás módjáról és eszközéről, de még a tanúk közül É.Z.-né, J.R. és K.J. is említést tettek egy baltával történő bántalmazásról. Mindezek ellenére az elsőfokú bíróság nem tisztázta a büntetőjogi bizonyossághoz szükséges részletességgel és alapossággal, hogy a vádlott melyik baltát használta az elkövetés eszközéül. Tény, hogy a sértett azt állította, hogy a fémnyelű baltával bántalmazta őt a vádlott. A vádlott e tárgyban konkrét nyilatkozatot ugyan nem tett, de lényegében nem vitatta - elképzelhetőnek tartotta -, hogy a sértett által megjelölt eszközzel támadt a sértettre. Ettől függetlenül szükséges lett volna az elkövetés eszközének a tárgyaláson történő felmutatása.

A másodfokú bíróság a nyilvános tárgyaláson felmutatta mindkét bűnjelet a vádlott és a sértett tanú jelenlétében és megnyilatkoztatta őket. A vádlott határozottan felismerte a fémnyelű baltát és kijelentette, hogy rendszerint ezzel dolgozott, mint ács, így elképzelhető, hogy ez volt a kezében.

A sértett határozottan felismerte a bántalmazása eszközéül használt fémnyelű baltát.

A fentiek tükrében immár büntetőjogi bizonyossággal megállapítható volt, hogy a vádbeli események napján a vádlott valóban azt a baltát használta, amelyet a Budapest Környéki Törvényszék az ítéleti tényállásában megjelölt.

A sértett a másodfokú bíróság nyilvános tárgyalásán csatolta az iratokhoz a N. Humán Szolgáltató Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feljegyzését É.Z.K.-ról. A 2017. év október hó 9. napján B.P. szakpszichológus, gyermekvédelmi szakértő által készített feljegyzés szerint a sértett gyermeke az átélt eseményeket traumaként élte meg, amely miatt hosszabb ideig folyamatos pszichológiai segítségre szorul, terápiát igényel. A másodfokú bíróság ugyan a bizonyítási eljárás anyagává tette a feljegyzést, azonban arról megállapította, hogy bizonyítékként nincs relevanciája, tekintettel arra, hogy a vád tárgyává tett kiskorú veszélyeztetésének büntette nem a sértett gyermekére, hanem a vádlott gyermekére vonatkozik.

A másodfokú bíróság a nyilvános tárgyaláson ismételten meghallgatta dr. E.I. igazságügyi orvosszakértőt, aki a korábbi szakértői véleményeit változatlanul fenntartotta. A szakértő mind a nyomozás során, mind pedig az elsőfokú bírósági eljárás során adott orvosszakértői véleményt. A másodfokú tárgyaláson egyértelműen tisztázódott, hogy a sértett jobb oldali VIII-X. bordáin elszenvedett sérülései a bordák hátsó ívén helyezkedtek el. Ezt önmagában az elsőfokú bíróság ítélete is helyesen és tényszerűen rögzítette a 4. oldal 3. bekezdésében.

A szakértő a másodfokú tárgyaláson kérdésre válaszolva kifejtette, hogy az erő ott jött létre, ahol a sérülés keletkezett, azaz másként fogalmazva a sértett a hátát ért erőbehatás következtében szenvedte el a fent megjelölt, jobb oldali bordáinak sorozattörését. A szakértő a tárgyaláson a sérülések keletkezésének egzakt - minden más keletkezési lehetőséget kizáró - módját meghatározni nem tudta ugyan egyértelműen, de a bizonyossággal határos módon úgy foglalt állást, hogy a sérülések legkevesebbé háton fekvő helyzetében érhatték a sértettet, hiszen ha a hátán feküdt, akkor már csak a sérülések anatómiai elhelyezkedéséből adódóan is kizárt lett volna a bordák hátsó részének törése.

A fentiekhez képest az elsőfokú bíróság a történeti tényállásában - elsőfokú ítélet 3. oldalának utolsó bekezdése - a következőket rögzítette:

„a dulakodás során a sértett hanyatt fekve a földre került, a vádlott pedig mellette guggolva, a jobb kezében lévő baltával - az eszköz fokával -, azt felülről lefelé lendítve több ízben a sértett feje és teste irányába ütött, mely ütések a sértett próbálta hárítani, azonban az ütések egy része így is - legfeljebb közepes erővel - elérte az arcát, illetve nagy erővel a hátát.” (kiemelés a másodfokú bíróságtól)

Az elsőfokú bíróságnak az imént idézett ténymegállapítása ellentétben áll lényegében valamennyi erre vonatkozó bizonyítékkal. A törvényszék a vádlott vallomásaiból kiemelte, hogy a vádlott arról számolt be, hogy az álló helyzetben lévő sértettet mellmagasságban megütötte baltával a felső testén. (Elsőfokú ítélet 5. oldalának 1. bekezdése)

Az elsőfokú bírósági tárgyaláson a fentivel egyező nyilatkozatot tett, amikor azt állította, hogy a baltás ütése oldalról érte a sértett mellkasának jobb oldali, alsó részét úgy, hogy a sértett a kezét leengedve maga mellett tartotta.

A sértett a bordasérülései vonatkozásában releváns és pontos információval nem szolgált, azonban vallomásai egyike sem tartalmazott olyan elemet, amely azt támasztotta alá, hogy a közvetett életveszéllyel járó bordasérüléseit fekvő helyzetben szenvedte el.

Az igazságügyi orvosszakértő egyértelműen nyilatkozott, hogy amelyik testtájék nem szabad, azaz nem sérthető, mert például fekszenek rajta, azt értelemszerűen bántalmazni sem lehet. Ilyen értelemben tehát a sértett a később közvetett életveszéllyel járó bordasérüléseit hanyatt fekvő testhelyzetben nem szenvedhette el, mert ekkor őt a testrészt fedettsége miatt bántalmazás nem is érthette. A szakértő azt is kizárta - ugyancsak a sértett fekvő helyzetben elszenvedett sérüléseinek keletkezési mechanizmusára vonatkozóan -, hogy a sérülések jellege nem egyezik meg a rátaposás vagy rátérdelés elkövetési módjával, tekintettel arra, hogy ez utóbbi esetben nem a bordák hátsó felszínén jön létre a törés. A rátérdeplés, rúgásos mechanizmus eredményeként szinte minden esetben az alsó bordaíveken keletkezik a törés.

A másodfokú tárgyaláson előterjesztett orvosszakértői vélemény alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy a sértett bordatörése eleséstől, hanyatt eséstől következett be. A szakvélemény szerint a törés anatómiai elhelyezkedése, jellege szempontjából ez a keletkezési mód a teljes mértékben elfogadható; e megállapítás a következményes légmell létrejöttét szempontjából is igazolható. Az esés következtében a szóban forgó testfelület a talajhoz ütődik, itt érvényesül az erőbehatás, melynek következtében minden további nélkül létrejöhet a többszörös bordatörés. Az erőhatásnak mindenképpen nagy erejűnek kell lennie.

A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként a másodfokú bíróság mellőzte ezért az elsőfokú ítélet tényállási részéből azt a megállapítást, amely a sértett bordatöréseinek keletkezését akként rögzítette, hogy azt hanyatt fekvő helyzetben, a vádlott nagy erővel kifejtett bántalmazása következtében szenvedte el (elsőfokú ítélet 3. oldal utolsó bekezdés). E helyett azt állapítja meg, hogy a vádlott és a sértett dulakodása során a sértett hanyatt esett, melynek következtében a jobb oldali VIII-X bordák hátsó ívén elhelyezkedő, lényeges elmozdulás nélküli törést szenvedett el, amelynek következtében nála jobb oldali légmell és vérmell alakult ki, amely közvetett életveszéllyel járt.

A sértett sérüléseinek keletkezési mechanizmusára vonatkozó megállapításait egyébként az elsőfokú bíróság által rögzített tényadatok sem támasztják alá. A cselekmény szemtanúi - akik csak egy-egy részt láttak az eseményekből, további közös jellemzőjük pedig, hogy meglehetősen távolról látták a

történeteket - közül senki sem látott olyan mozzanatot, amely a földön fekvő sértett háta bántalmazását igazolta volna. É.Z.-né - a sértett volt felesége - ugyan látott fekvő helyzetben történő bántalmazást, de mindvégig következetes volt abban, hogy ennek során a vádlott a volt férje feje irányába ütött. Ugyanilyen tartalmú vallomást tett a szintén csak az események egy részét észlelő J.R. tanú is.

A sértettnek az arcán lévő sérüléseivel kapcsolatban dr. E.I. orvosszakértő a korábbi véleményeiben foglaltakat maradéktalanul fenntartotta. Azokat azzal egészítette ki, hogy valamennyi, a sértett arcán lévő sérülés kis-közepes nagyságú erőbehatás eredményeként jött létre, hiszen egyfelől a sérülések egyenként és külön-külön is nyolc napon belüliek voltak. A szakértő a sérülések keletkezési mechanizmusát azzal illusztrálta, hogy a viszonylag törésre hajlamos orrcsont sérüléséhez is nagyobb erejű fizikai behatásra van szükség. Természetesen azt nem tudta megállapítani, hogy a sértett fejét ért nyolc napon belüli sérülések milyen erőbehatással indultak, hiszen orvosszakértőileg is bizonyított volt, hogy a sértett a kezét maga elé emelve védekezett. E vonatkozásban a szakértő azt hangsúlyozta, hogy a sértett kezén lévő sérülések is nyolc napon belüliek voltak, és kétségtelen tény, hogy tompítottak az erő mértékén, de ezzel együtt is arra a határozott álláspontra helyezkedett, hogy legfeljebb a balta foka lehetett az elkövetés eszköze, de semmiképpen sem az éle. Ugyanakkor - éppen a sérülések jellegére tekintettel - minden további nélkül alkalmasnak találta a sértett sérüléseinek kialakulására a balta fém nyelét is. Az elsőfokú bíróságnak a fekvő sértett bántalmazásával kapcsolatos megállapítását az előbbiekre tekintettel kis-közepes erőbehatásra pontosította a másodfokú bíróság.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a fentiek szerint pontosította a történeti tényállást. A másodfokú eljárásban lefolytatott bizonyítás eredményeként a fentiek szerint kiegészített, illetve pontosított tényállás immár felülbírálatra alkalmassá vált. Nem látta indokoltnak, ezért elutasította a másodfokú bíróság a védő bizonyítási indítványát, mely a sértett feleségének az ismételt kihallgatását célozta. É.Z.-né kihallgatására az elsőfokú bíróság előtt már sor került, vallomását a Budapest Környéki Törvényszék az ügydöntő határozatában értékelte (elsőfokú ítélet 9-10. oldal). Ehhez képest nincs olyan ok, amely a tanú ismételt kihallgatását indokolná. A védői hivatkozás nem valószínűsít olyan körülményt, melyre tekintettel az eddigiektől eltérő vallomás tétele lenne várható a tanútól.

Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság a vádlott által elkövetett élet- és testi épség elleni bűncselekmény minősítése során. Alapvetően a sértett fejére irányzott ütések vonatkozásában állapította meg az emberölés bűntettének kísérletét, ahogyan ez az ítélet indokolásából egyértelműen kitűnik. Az elsőfokú bíróság az ítéletének jogi indokolásában (16-17. oldal) részletesen elemezte a Kúria BJE 3/2013. számú jogegységi határozatában rögzítettek alapján az alanyi és tárgyi tényezők körében a vádlott szándékát, melynek eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy a vádlott egyenes szándékkal követte el az élet elleni cselekményt. Ismételten hangsúlyozandó, hogy az elsőfokú bíróság a vádlottnak azt a magatartását minősítette emberölés kísérletének, amikor a vádlott baltával, több esetben a sértett feje irányába ütött.

Ugyanakkor a másodfokú bíróság - nem csekély részben a másodfokú tárgyaláson felvett bizonyítás eredményeként - arra a következtetésre jutott, hogy a vádlott ölési szándéka nemhogy egyenes nem volt, az még az eshetőlegesség formájában sem állott fenn. Kétségtelen tény, hogy az alanyi és tárgyi tényezők körében lefolytatott részletes vizsgálat elemei között vannak olyanok, amelyek utalhatnak az ölési szándékra, azonban a legtöbb vizsgálati szempontnak a vádlotti magatartás nem felel meg. Az emberölést alapvetően a vádlott elkövetéskori aktuális tudattartalma határoolja el más testi épség elleni bűncselekményektől, illetve azok enyhébb vagy súlyosabb jogi megítélés alá eső alakzataitól. Természetesen előfordulhat emberölés kísérletének megállapítása akár úgy is, hogy a

sértett legfeljebb nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket szenved, de az sem példa nélküli a bírói gyakorlatban, hogy a legkisebb sérülés nélkül is megállapítható az emberölés büntetetének kísérlete. Ez a példa megint csak azt illusztrálja, hogy az elhatárolás szempontját elsősorban nem, helyesebben nem csak a sérülések jellege, hanem döntően a vádlott szándéka határozza meg.

Jelen esetben nem vitatható, hogy a vádlott által alkalmazott fémnyelű balta és a támadott testtájék, azaz a sértett feje irányába leadott ütések, önmagukban alkalmasak lehetnek az élet kioltására, melynek következményeként értelemszerűen alkalmasak az emberölés kísérletének megállapítására is. Az ölési szándékot cáfolja ugyanakkor a tárgyaláson meghallgatott szakértő véleménye is, amely szerint a sértett fejére célzott ütések ereje kis-közepes volt, amely még csonttörésre sem alkalmas. Jóllehet a sértett az ütések jelentős részét a kezével védte ki, ezekről azonban úgy nyilatkozott a szakértő, hogy a kezet ért ütések - amelyek tehát tompították az egyébként eleve a sértett fejére irányzott ütések - nyomán kialakult sérülések kivétel nélkül nyolc napon belüliek, ami ugyancsak árulkodó a bántalmazás intenzitását illetően. A szakértő tárgyalási meghallgatása során az is tisztázódott - legalább is ennek ellenkezőjét büntetőjogi bizonyossággal megállapítani nem lehetett, mert semmiféle objektív adat nem állt rendelkezésre -, hogy a vádlott nem a balta élével, hanem annak fokával támadt a sértettre. Ez a körülmény önmagában sem támasztja alá az ölési szándékot.

Az előbbivel egyező következtetés vonható az alanyi tényezők körében is. A vádlott aktuális személyiségét, az aktuális élethelyzetet (munkabér körében kialakult elszámolási vita) figyelembe véve, sem vonható olyan következtetés, hogy a vádlottat a sértett bántalmazásakor ölési szándéka vezette volna.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a kézen és fejen található, nyolc napon belül gyógyuló sérülésekre tekintettel nem is került volna szóba a vádlott cselekményének élet ellen elkövettként történő értékelése. A súlyosabb minősülésre az elsőfokú ítéletben a vádlott terhére írt, állítólagosan nagy erejű ütése nyomán keletkezett, életveszélyes eredménnyel járó bordatörések adtak alapot. E ténymegállapítás valóban megalapozhatná a súlyosabb minősítést, hiszen ez esetben a vádlott a sértett feje irányába végrehajtott ilyen erejű ütése esetén valóban az élet kioltására irányuló szándékára lehetne következtetni.

A módosult tényállás ugyanakkor kizárja az előbbi okfejtést. Az előbb írtak szerint nem volt bizonyítható, hogy a vádlott nagy erővel ütötte meg a sértett hátát, ellenben a feje irányában végrehajtott ütések kis-közepes erejűek voltak, mely a szakértő szerint nem voltak alkalmasak az élet kioltására. Mindezek alapján a másodfokú bíróság a törvényszék álláspontjától eltérően arra a következtetésre jutott, hogy a vádlott cselekménye nem minősül emberölés büntetete kísérletének, hanem az testi sértést valósított meg.

A minősítésváltozásra tekintet nélkül korrigálni szükséges az elsőfokú bíróság jogi indokolását is, amelyet az ítélet 16. oldal 2. bekezdésében „A cselekmény jogi minősítése” címszó alatt adott. E körben azt fejtette ki a Budapest Környéki Törvényszék - egyébként helyesen, csak jelen ügyben nem megfelelően alkalmazta -, hogy egyfelől az emberölést, illetve annak kísérletét, másfelől pedig a testi épség elleni bűncselekményeket az elkövető szándékának vizsgálata mentén kell elhatárolni egymástól. E körben kifejtette, hogy az életveszélyt okozó testi sértés esetében az elkövető szándéka csak a testi sérülés előidézésére irányul, míg az életveszélyes eredmény tekintetében csak gondatlanság terheli, mert tudatában fel sem merül a halálos eredmény lehetősége. Ez az okfejtés alapvetően téves, tekintettel arra, hogy a jogirodalom és nem utolsósorban a joggyakorlat is ismer példákat, eseteket arra, hogy az életveszélyt okozó testi sértés akként is megvalósítható, hogy az eredményre - azaz az életveszélyre - az elkövető szándéka is kiterjedt. Hangsúlyozandó, hogy az

életveszélyt okozó testi sértés nem praeterintencionális (szándékon túli eredményű) deliktum, mint a halált okozó testi sértés. Ez utóbbinál valóban kizárólag az elkövető gondatlansága terjedhet ki az eredményre, ellenkező esetben - a halálos eredmény bekövetkezése esetén - emberölésért felelne. Nem így az életveszélyt okozó testi sértés esetében, amikor az alapeseti testi sértést mindig szándékosan követik el, az eredmény (életveszély kialakulása) tekintetében pedig fennállhat az elkövetőnek - tényállástól függően - éppúgy a gondatlansága, mint a szándékossága is.

Visszatérve immár a vádlott élet- és testi épség elleni bűncselekményéhez, a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a vádlott azzal a magatartásával, hogy bántalmazta a sértettet, amelynek eredményeként nála sorozat-bordatörés és következményes lép- és vérmell alakult ki, elkövette a Btk. 164. § (1) bekezdésében meghatározott és a (8) bekezdés I. fordulata szerint minősülő, életveszélyt okozó testi sértés büntettét. A vádlott a testi sértés szándékával bántalmazta a sértettet, melynek eredményeként a sértett a már korábban feltüntetett, a dulakodás miatti elesése következtében létrejött, közvetetten életveszélyes sérüléseket szenvedte el.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az eredmény tekintetében a vádlottat gondatlanság, annak is enyhébb formája, a hanyag gondatlanság terheli, hiszen a bordatörése miatti életveszélyes sérülése - a korábban írtak szerint - nem a vádlott ütése, hanem az elesése következtében keletkezett. Ez azt jelenti, hogy a vádlott azért nem látta előre cselekménye lehetséges következményeit, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést elmulasztotta.

Az elsőfokú bíróság helyesen minősítette a vádlott magánlaksértési cselekményét, és azt is az anyagi jogszabályoknak megfelelően értékelte, hogy a magánlaksértés büntette, a kiskorú veszélyeztetése, valamint az élet- és testi épség elleni bűncselekmény valóságos halmazatban állnak egymással. Ennek indoka az, hogy az utóbbi két bűncselekmény a magánlaksértés nélkül is megvalósulhat, így tehát a halmazat nem látszólagos. (BH. 1998. évi 4. számú eseti döntés)

Ugyancsak helyes indokolást adott az elsőfokú bíróság a kiskorú veszélyeztetése büntettének kapcsán.

A büntetés kiszabása körében a Budapest Környéki Törvényszék döntően helyesen sorolta fel a vádlott javára szóló enyhítő és a terhére értékelendő súlyosító körülményeket, azonban ezek - az eltérő minősítésre tekintettel - pontosításra szorulnak. Mellőzni kellett az enyhítő körülmények közül a kísérleti szakban rekedést, tekintettel arra, hogy a vádlott jelentősen enyhébb bűncselekményt valósított meg, mint amit az elsőfokú bíróság megállapított, mert nem az emberölés kísérletét, hanem az életveszélyt okozó testi sértés befejezett alakzatát követte el.

Értelemszerűen mellőzni kellett az enyhítő körülmények közül azt az elsőbírói megállapítást, hogy az életveszélyes sérülés közvetlen volta csak kisebb mértékben enyhítő körülmény, mert az nem a vádlotti magatartáson, hanem a szerencsés véletlen és nem utolsósorban a sértetti védekezésen múlt. Ehelyett azt értékeli enyhítő körülményként a másodfokú bíróság, hogy a befejezett életveszélyt okozó testi sértést illetően az eredmény vonatkozásában a büntetőjogi felelősség legenyhébb formája, a hanyag gondatlanság terheli csak a vádlottat. További enyhítő körülményként értékelte az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetése óta is eltelt egy újabb év.

A jelentősen megváltozott minősítésre és ennek folyományaként az eltérő büntetési tételkeretre, valamint nem utolsósorban az enyhítő körülmények jelentős számára figyelemmel a másodfokú bíróság eltúlzottnak értékelte a törvényszék által kiszabott hat év börtönbüntetést, ezért azt kettő év hat hónapra enyhítette, mert ezt a büntetési mértéket találta tetтарыányosnak és megfelelően

individualizáltnak a vádlott vonatkozásában. A másodfokú bíróság megítélése szerint a fent megjelölt büntetési mérték szolgálja leginkább a Btk. 79. §-ában meghatározott generál- és speciálpreventív büntetési célokat. Az előbbi indokok alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét e részében a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta.

Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, azoknak megváltoztatására, pontosítására, kiegészítésére nem volt szükség, ezért azokat az ítéletábra a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta. .

Megjegyzni azonban a másodfokú bíróság, hogy lehetősége lett volna az elsőfokú bíróságnak a vádlottat a végrehajtandó szabadságvesztés mellett a közügyektől is eltiltani, annak ellenére, hogy a vádlott román állampolgár. a vádlott több mint tíz éve Magyarországon él, állandó bejelentett lakcímmel rendelkezik, európai uniós állampolgár, ezért elvileg lehetősége van az európai uniós parlamenti választásokon, illetve a helyi önkormányzati választásokon való részvételre. Így őt el lehetett volna tiltani a közügyek gyakorlásától is. Ezt a másodfokú bíróság súlyosítást célzó ügyészi fellebbezés hiányában természetesen nem tehette meg.

A vádlott enyhítést célzó fellebbezése eredményes volt, ezért az ítéletábra megállapította, hogy a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget az állam viseli a Be. 381. § (2) bekezdésében írtak alapján.

Budapest, 2018. év január hó 11. napján.

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.	. Németh Nándor s.k.	Dr. Halász Etelka s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 16.B.106/2016/16. számú ítélete a Fővárosi Ítéletábra 4.Bf.132/2017/24. számú ítéletében írt változtatással a vádlottal szemben 2018. év január hó 11. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke